Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Anne Pullinen/Juha Vilkko

25.10.2021

Eduskunnan talousvaliokunta

Kansanedustaja Atte Harjanne 22.10.2021

Tullin vastaus kansanedustaja Atte Harjanteen kysymykseen

Kansanedustaja Atte Harjanne on esittänyt muun muassa Tullille seuraavaa:

’Nikotiinipusseja ei nykyisellään ole selkeästi määritelty tupakkalain alaisiksi tupakkatuotteiksi. Käytännössä ko. tuotteita kuitenkin myydään ja markkinoidaan naapurimaissa selkeästi nuuskaan rinnastuvina tupakkatuotteina, ja nykyinen sääntelyn tila lienee suomalaiselle kuluttajallekin epäselvä. Omaan käyttöön tällaisen tuotteen maahantuova voi syyllistyä lääkerikokseen nikotiinipitoisuudesta riippuen – todennäköisesti tietämättään. Myös THL esitti lausuntokierroksella asian selkeyttämistä.’

Edellä siteerattuun liittyen kansanedustaja Harjanne on esittänyt Tullille kysymyksen siitä, mikä on Tullin arvio nikotiinipussien maahantuonnista tällä hetkellä? Tulli vastaa kysymykseen seuraavasti:

Tulli on yhtä mieltä siitä, että nikotiiniannospussien luokittelu lääkevalmisteiksi luo ristiriitaisen tilanteen markkinoille, kuluttajille ja maahantuontisäädöksiin ja Tulli kannattaa tuoteryhmän siirtämistä tupakkalain piiriin. Vastaavasti nikotiininesteet siirtyivät tietyiltä osin 2016 tupakkalain kokonaisuudistuksessa tupakkalain piiriin. Tullin näkee valvonnan kannalta johdonmukaisena, että nikotiiniannospusseja kohdeltaisiin vastaavalla tavalla kuin nikotiininesteitä tupakkalaissa tällä hetkellä.

Kuluttajille tuotteita markkinoidaan nuuskana ilman tupakkaa, ei siis tupakoinnin korvaushoitona. Nikotiiniannospusseilla on myös eri EU -maissa erilainen status, joka on omiaan luomaan kuluttajille virheellisen näkökulman.

Tällä hetkellä karkeasti arvioiden 20 prosenttia Tullin haltuun ottamista lääkevalmisteista on nikotiiniannospusseja, kun vastaava tilanne oli 2019 vuoden alussa oli 1 prosentti.

Huomioitavaa on, että alle 4 mg nikotiinia sisältävien tuotteiden maahantuonti on Europan talousalueeseen kuuluvista maista sallittua ilman lääkemääräystä. Näistä määristä Tullilla ei

Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Anne Pullinen/Juha Vilkko

25.10.2021

ole tilastointia. Lääkerajoitukset ovat kansallisia, joten Ruotsissa yli 4 mg:n valmisteita voi olla myynnissä huoltamoissa vapaasti, kun Suomessa nämä ovat lääkevalmisteita, joille vaaditaan lääkemääräys.

Tullin haltuun ottamien ja tutkinnan yhteydessä havaittujen valmisteiden nikotiinipitoisuudet ovat olleet noin 4 – 150 mg nikotiinia/ annospussi. Vaikutusaineeltaan suurien annospussien osalta on nähtävissä myös selkeä terveysriski.

Valmisteiden nikotiinin määrätietoja on pyritty myös häivyttämään pakkauksista tai jopa verkkosivustoilta, jolloin valmisteen laillisuus on kuluttajallekin erittäin hankala selvittää. Tulli tutkii myös valmisteita Tullilaboratoriossa ja määrissä on havaittu epätasalaatuisuutta verrattuna kauppasivustojen ilmoittamiin nikotiinimääriin. Huolestuttava ilmiö vuoden 2020 lopussa oli, että asiakkaat alkoivat ilmoittaa myös lääkemääräyksiä nikotiiniannospussien käyttöön ja tämä trendi näyttää jatkuvan.

Kesällä 2019 alkanut nikotiiniannospussien maahantuontitrendi jatkaa edelleen kasvuaan. Koronakevään aikana rajanylitys rajoitusten vuoksi nikotiiniannospussien määrät nousivat merkittävästi. Rajoituksista pyrittiin tiedottamaan aktiivisesti, mutta kuitenkaan tällä tiedottamisella ei ole nähty vaikutuksia maahantuontimäärien vähenemisenä. Tästä syystä voidaan olettaa, että kyseessä on tuotekategoria, joka on löytänyt paikkansa käyttäjien keskuudessa.

Koronatilanteen vuoksi tämä kirje lähetetään ilman virallista allekirjoitusta.

Esko Hirvonen
valvontapäällikkö

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi